

Hem>Hitta rätt person>Hitta en sakkunnig

Hitta en sakkunnig

I. Förteckningar och register över sakkunniga

I Danmark finns flera olika typer av sakkunniga och utnämningen av dessa, utnämningsförfarandet och huruvida det finns en offentlig förteckning/ett offentligt register över sakkunniga beror på vilken typ av sakkunnig det rör sig om.

Exempel på sakkunniga:

Sakkunnigbedömare

Sakkunnig i hyresnämnd

Barnsakkunniga

Sakkunnig värderingsman

Tekniskt sakkunniga i småmål

På vissa områden kan även organisationer bistå med sakkunskap.

I vissa fall kan domstolen hitta en sakkunnig i den interna databas som alla danska domstolar har tillgång till. Förfarandet för att utse sakkunniga kan variera men alla sakkunniga har det gemensamt att de måste ha ett oförvitligt rykte. Av öppenhets skull offentliggörs förteckningen/registeret över sakkunniga dessutom ibland på de danska domstolarnas webbplats.

I andra fall kan domstolen utse en person som den anser lämplig och kompetent. Vissa offentliga organisationer har egna register över sakkunniga. Domstolen kan välja någon av dessa när den fråga som behandlas faller inom deras kompetensområde, t.ex. kriminalteknik. Om en sådan förteckning saknas och ingen av parterna i målet har några invändningar utser domstolen en sakkunnig som förefaller lämplig. Endast personer med ett oförvitligt rykte kan utses.

II. Den sakkunniges kvalifikationer

Det finns inte några krav på vilka kvalifikationer en sakkunnig ska ha. Domstolen är inte bunden av ett sakkunnigutlåtande utan kan avvika från detta. Detta gäller även bevisningens bevisvärde. Om den danska domstolsstyrelsen prövar ansökningar från sakkunniga som skulle vilja arbeta som sakkunnig i småmål rådfrågar den danska domstolsstyrelsen relevant branschorganisation och begär ett utdrag ur straffregistret. Utöver detta finns det inga krav på att de sakkunniga ska ha en viss utbildning eller yrkesbakgrund.

III. Sakkunnigas arvode

Ersättningen beror på vilken typ av sakkunnig som anlitas.

Till **sakkunnigbedömare, sakkunnig i hyresnämnd och barnsakkunniga** betalas en fast ersättning som fastställs av den danska domstolsstyrelsen (artikel 93 i processlagen (*retsplejeloven*) och artikel 172 i sociallagen (*serviceloven*)).

I tvistemålsprocesser där en **sakkunnigbedömning** behövs, t.ex. i form av ett tekniskt utlåtande, finns det inga fasta taxor eller begränsningar för sakkunnigas arvoden. Förskottsbetalning är dock inte tillåten. Domstolen fastställer med vilket belopp den sakkunnige som domstolen har utsett ska ersättas för sitt utlåtande och sin närvaro inför domstolen samt för sina eventuella utlägg. Innan domstolen fattar sitt beslut ska parterna ges tillfälle att yttra sig. Domstolen ska samtidigt besluta hur betalningen av arvodet ska fördelas mellan parterna (artikel 208 i processlagen).

Den part som bett domstolen om ett sakkunnigutlåtande och partens juridiska ombud ska stå för kostnaderna för utlåtandet. Den andra parten och dennes juridiska ombud ska emellertid stå för den del av kostnaderna som rör svaren på dennes frågor. Den part som har bett att den sakkunnige ska kallas till förhandlingen ska bära kostnaderna för detta. Domstolen kan förordna att parterna ska ställa säkerhet för kostnaderna för ett sakkunnigutlåtande som de har beställt (artikel 208 i processlagen).

Liknande regler beträffande sakkunnigutlåtanden tillämpas även i brottmålsprocesser (artikel 210 i processlagen).

Tekniskt sakkunniga i **småmål** måste lämna ett kostnadsförslag och får inte besvara de tekniska frågorna innan ersättningen fastställs. Därefter ska parterna yttra sig om kostnadsförslaget. Notera att om parterna inte kan ställa säkerhet för kostnaderna kan domstolen besluta att målet ska fortsätta utan sakkunnigutlåtandet. Den danska domstolsstyrelsen fastställer vilka regler som gäller (artikel 404 i processlagen).

IV. Sakkunnigas ansvarsskyldighet

Det finns inte några särskilda regler om sakkunnigas ansvarsskyldighet. Den sakkunnige måste iakttä de yrkesetiska regler som reglerar hans eller hennes fackområde, vara opartisk och har tystnadsplikt. Deras ansvarsskyldighet regleras således av allmänna skadestånds-/avtalsbestämmelser. Detta innebär att det inte finns något tak för deras skadeståndsskyldighet.

En sakkunnig som inte iakttar de yrkesetiska reglerna på det sätt som kan förväntas av honom eller henne kan bytas ut, få sin ersättning nedsatt eller till och med bli skadeståndsskyldig.

Om en sakkunnig begår brott i samband med utförandet av sitt arbete kan åtal väckas.

Sakkunniga behöver inte ha en yrkesansvarsförsäkring.

V. Ytterligare information om sakkunnigförfaranden

Regler om sakkunnigförfaranden finns i olika rättsakter och beror på typen av sakkunnig. De flesta reglerna finns dock i processlagen (den konsoliderade versionen av lagen av den 14 november 2018, nr 1284). När det gäller barnsakkunniga finns vissa av reglerna i sociallagen.

Vissa delar av processlagen har översatts till engelska.

1. Utnämning av sakkunniga

I tvistemål kan domstolen eller parterna utse sakkunniga. En part kan be domstolen anlita en sakkunnig för att redogöra för en eller flera frågor.

I brottmål avgör domstolen om en sakkunnig ska anlitas, när den tilltalade eller åklagarsidan har begärt detta. Både försvaret och åklagarsidan kan kalla sakkunnigvittnen.

Sakkunniga måste anmäla eventuellt jäv.

I småmål (mål utan ekonomiskt värde eller ett värde som understiger 5 000 danska kronor) kan domaren begära ett sakkunnigutlåtande. De sakkunniga som deltar i småmål utses av den danska domstolsstyrelsen.

a) Domstolssakkunnig

Domstolens ordförande/domstolen utser en sakkunnig bedömare i det enskilda målet om deras sakkunskap anses nödvändig. Domstolens ordförande väljer ut en sakkunnig från relevant förteckning/register/intern databas, men är i vissa fall inte bunden av dessa. Innan domstolens ordförande/domstolen beslutar att utse en sakkunnigbedömare ges parterna möjlighet att yttra sig om beslutet.

I mål där parterna har begärt en sakkunnigbedömning kan parterna utse en sakkunnig, men domstolen är inte bunden av deras beslut. Om parterna är överens om en sakkunnig utser domstolen vanligtvis honom eller henne (även om den inte är skyldig att göra detta). Om domstolen utser den sakkunnige bör domstolen underrätta parterna om vem den avser att utse och ge parterna möjlighet att yttra sig. Om det finns en förteckning/ett register över sakkunniga väljer domstolen vanligtvis en sakkunnig från förteckningen/registret. Den är dock inte alltid skyldig att göra detta.

b) Partssakkunnig

Om parterna vill utse en sakkunnig så att denne kan avge ett sakkunnigutlåtande måste de följa ett visst förfarande: När parterna begär en sakkunnig i ett tvistemål måste de inte en skriftlig begäran till domstolen. Begäran måste innehålla information om syftet med sakkunnigutlåtandet och föremålet för sakkunnigbedömningen.

Om domstolen beviljar begäran måste parterna lämna in sina frågor till domstolen. Efter att ha mottagit frågorna utser domstolen en eller flera sakkunniga. Som påpekats ovan kan parterna också utse en sakkunnig, men domstolen är inte bunden av detta.

2. Förfarande

a) Tvistemål

Förfarandet beror på vilken typ av sakkunnig som anlitas i målet. Ibland kallas en sakkunnig till en domstolsförhandling för att besvara frågor på ett visst område, t.ex. en barnsakkunnig i familjerättsliga frågor, en sakkunnigbedömning av tekniska frågor, och ibland behöver den sakkunnige endast utarbeta ett skriftligt utlåtande. I andra fall agerar den sakkunnige på samma sätt som en domare och deltar i överläggningarna.

Här följer två exempel:

Den sakkunnigbedömaren som domstolens ordförande/domstolen har utsett i ett enskilt mål, där det anses finnas behov av deras sakkunskap, agerar på samma sätt som en domare (men med sakkunskap på ett särskilt fackområde) och deltar i domstolens överläggningar. I familjerättsliga mål bistås domstolen av barnsakkunniga.

I mål där det är relevant att göra en sakkunnigbedömning måste den sakkunnige besvara domstolens frågor i ett skriftligt utlåtande till domstolen. Den sakkunnige måste underrätta parterna om tid och plats för inspektionen. Om det finns brister i sakkunnigutlåtandet kan domstolen förordna att den sakkunnige ska utföra en ny inspektion eller komplettera den med ytterligare ett skriftligt utlåtande. Det finns färdiga mallar för sakkunnigutlåtanden. Domstolen övervakar inte den sakkunniges arbete. Efter att utlåtandet har lämnats in får parterna, med domstolens tillåtelse, ställa ytterligare frågor till den sakkunnige. Domstolen avgör därefter huruvida den sakkunnige ska besvara dessa frågor skriftligen i ett kompletterande utlåtande eller muntligen vid domstolsförhandlingen. Den sakkunnige kan även kallas att inställa sig vid en domstolsförhandling för att besvara frågor i anslutning till utlåtandet. Den sakkunniges skriftliga eller muntliga utlåtanden kan ifrågasättas av parterna under förhandlingen. Domaren är i alla händelser inte bunden att följa den sakkunniges utlåtanden.

b) Övriga

I brottmål är sakkunnigvittnen också ett alternativ. De kallas till och deltar vanligtvis i förhandlingen.

Den information som presenteras här samlades in inom ramen för projektet "Hitta en sakkunnig" och kommer från de kontakter i varje land som valts ut av [European Expertise & Experts Institute \(EEEI\)](#).

Senaste uppdatering: 09/09/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.